

Iz predrznosti v drznost

Eden glavnih izzivov sodobnih podjetij je, kako zaposlenim s prepoznanim potencialom pomagati pri osebnotnem razvoju, ki je pogoj za učinkovito vpenjanje in delovanje v današnjem času in prostoru. Če ti pojem osebnotnega razvoja in pozitivnega odnosa do sprememb ni lasten že od otroštva, so ovire na poti osvobajanja notranje moči lahko zelo zahtevne. Zato sodobne družbe z vsebinskimi pristopi sistematično omogočajo otrokom v vseh fazah vzgojno-izobraževalnega procesa, da spoznajo različne metode in orodja, ki so koristne za angažiranje notranjih potencialov in vpenjanja v celoto. Pri tem niso vse šole in vrtci enako uspešni. Kot pri ostalih organizacijah tudi za njih velja, da impulz pride od vodstva, njegove sposobnosti oblikovanja jasnih vizij, učinkovitosti vodenja in povezovanja pravih ljudi med seboj.

Mag. Gabrijela Hauptman, ravnateljica [Osnovne šole Litija](#), se zaveda pomena celote, razume moč posameznice/ka in povezovanja. Zato sistematično vzpodbuja upravljanje odnosov med starši, učenci, učitelji in lokalno skupnostjo. Je človek, ki ustvarja pogoje, da se otroška predrznost preoblikuje v drznost, ustvarjalnost in odprt dialog. To je zgodba šole, ki jo vodi.

Intervju z Gabrijelo Hauptman

VB: Kdo je Gabrijela Hauptman?

Je človek discipline in reda. Njene poteze so jasne, odločne, na trenutek stroge. Pa vendar, v očeh lahko vidiš ubrano prepletanje discipline, ljubezni, predanosti in ženske modrosti. Ko se na trenutke zazre nekam daleč, veš, da vidi dlje. Takrat z njo začutiš čar manifestacije nove vizije. "Ves čas polno delujem v smeri mojega poslanstva. Pri samem vodenju skušam na prvo mesto postaviti vrednote, za katere sem prepričana, da vodijo v napredek." pravi ona sama.

Ga. Hauptman vodi OŠ s 500 učenci večinskega in prilagojenega programa ter 100 zaposlenimi. S svojim aktivnim pristopom sistematično razvija odnos z vsemi ključnimi deležniki: učenci, zaposlenimi, starši,

VB: V čem vidite poslanstvo šole?

GH: V razvoju okolja in pogojev dela za vse deležnike, kjer se globoko spoštuje vsakega človeka, kjer se goji medsebojna pomoč, vzpodbuja razvoj potencialov in samozavesti vsakega posameznika/ce.

VB: Poudarili ste razvoj vrednot, med katerimi je tudi globoko spoštovanje do vsakega človeka. Kako ga krepite?

GH: Delamo tako z učenci v večinski šoli kot tudi z učenci v šoli s prilagojenim programom.

Ključne vrednote OŠ Litija so zajete v t.i. Zlatih pravilih, ki so sestavni del Vzgojnega načrta. To so: spoštovanje vseh ljudi, dobri medosebni odnosi, medsebojna pomoč, strpnost, nenasilje, pozornost, delavnost, znanje, spoštovanje pravil.

VB: Lahko navedete kakšne konkretne primere prepletanja?

GH: Umetnost in šola sta na naši šoli skupen sopotnik, kar se manifestira s številnimi dejavnostmi: vokalna skupina, sestavljena iz učencev in učiteljev, učiteljski pevski zbor učiteljic šole, staršev in ostalih občank, Likovna skupina odraslih - Lila, v katero so vključeni tako učitelji šole kot tudi ostali občani, vključevanje učencev v snovanje idej v šolskem parlamentu, pri projektih, in še bi lahko naštevala.

VB: Tovrstnega odnosa ne moreš razviti čez noč.

GH: Seveda ne, to vrednoto sistematično razvijamo že 15 let in je postala naš naravni način sobivanja. Ker tovrsten pristop morda ni povsem vsakdanji, otroke tudi vzpodbujamo, da ko nadaljujejo svoje izobraževanje in razvojno pot, prenašajo te svoje izkušnje, spoznanja in vrednote naprej, v širšo skupnost in v nova vzgojno-izobraževalna okolja.

VB: Kako načrtujete programe?

GH: Glavno vodilo pri načrtovanju je naša vizija "OŠ Litija - športno in kulturno središče, ki omogoča učencem vrhunske dosežke, odlično znanje, bogato kulturo, prijazno vzdušje in osebni razvoj vsakega učenca".

Trenutno smo v fazi preoblikovanja vizije, ker obstoječo že dejansko udeležujemo. Postati želimo center vseživljenjskega učenja v kraju ali širše, kjer vsak učenec dosega optimalen razvoj na svojem interesnem področju. To konkretno pomeni, da dajemo pri izvajanju programa velik poudarek na individualnem obravnavanju otrok, spodbujanju njihovih močnih področij in njihovega osebne razvoja. Delujemo timsko, mrežno in na nivoju celotne šole. Spodbujamo odprto komunikacijo, tako z učenci, starši kot tudi z zaposlenimi.

Dokaz, da smo uspešni, je visok uspeh naših otrok v srednjih šolah in komentarji staršev ter otrok, ki se vračajo nazaj na našo šolo in se ponovno aktivno vključujejo v dejavnosti.

Vidni dosežki šole:

- prva nagrada slovenskega natečaja "Evropa v šoli";
- 10 zlatih priznanj v znanju na državnem nivoju;
- vsa leta uvrstitev v državni vrh v košarki;
- državno priznanje za šolsko gledališče;
- čez 90% otrok v vsaj 1 interesni dejavnosti, ki so za učence večinoma brezplačne;
- 65% otrok v več kot dveh dejavnostih;
- 80% otrok osvoji letno bralno značk.

VB: Poznani ste po programu za nadarjene učence. Nam lahko o tem poveste kaj več?

GH: Z namenom načrtnega dela z nadarjenimi učenci sem zaposlila psihologinjo, ki vodi delo v 1. in 2. triadi, v 3. triadi vodi delo pedagoginja. Evidentiranje nadarjenih učencev poteka od pričetka šolanja dalje, in sicer v sodelovanju z učitelji, starši, svetovalnimi delavci in popolnoma vsemi učitelji. Prezrt ne sme biti noben učenec. Za vsakega

nadarjenega učenca nato izdelamo individualen načrt, katerega sooblikujejo, poleg pedagogov in psihologov tudi starši. V 1. triadi (1., 2., 3. razred) vse učence opazujemo, vključujemo v dejavnosti in jih vsako leto evidentiramo. Novost je tudi ta, da evidentirani učenci v 2. triadi (4., 5. razred) sistematično obiskujejo delavnice za nadarjene. Pričeli smo izvajati tudi delavnice oz. intervizijske skupine za starše nadarjenih otrok. Ta del zaključimo s končnim izletom, ki se jih udeležijo tudi starši. Za 3. triado (6. do 9. razred) pa je ključni poudarek na vključevanju učencev v vse oblike tekmovanj."

VB: Kot ste že omenili imajo pomembno vlogo pri uspešni šoli učitelji. Kako jih motivirate?

GH: Prvi pomemben korak je že v fazi zaposlovanja. Iščem drugačne ljudi. Ljudi z življenjskimi izkušnjami, ki uživajo v svojem delu in poleg strokovnih znanj prinesejo s sabo tudi dodatna znanja za razvoj interesnih dejavnosti. Za vsakega si vzamem čas; začela sem z letnimi razgovori, osebno jih obiskujem tudi na hospitacijah. Veliko se pogovarjamo o vrednosti in vsebini njihovega dela. Na osnovi povratnih informacij redno izboljšujemo tako podajanje snovi kot naše horizontalno in tudi vertikalno sodelovanje. Omogočeno jim je tudi izobraževane v smislu osebnega in strokovnega razvoja.

VB: Poleg razvoja odnosov z učenci in učitelji pa veliko vlagate tudi v odnos s starši in lokalno skupnostjo. Kakšne so vaše izkušnje?

GH: Pomemben stik s starši je naša "Šola za starše". Pri tem, poleg družabnih srečanj (pikniki, nastopi, zbiralne akcije) in rednih strokovnih srečanj na šoli (5 dni po 2 šolski uri/leto), kot izobraževalni kanal uporabljamo tudi javne medije, npr. lokalno televizijo. Na tradicionalnem zaključku šole se zbere več kot 1.000 ljudi. Pomemben del dobrega odnosa s starši pa so tudi redne ankete o zadovoljstvu, njihova sistematična analiza in program izboljšav.

VB: Kaj pa lokalne skupnosti?

GH: Poskušamo biti čim bolj aktivno udeleženi tudi v utripu lokalne skupnosti. Veliko delam na usklajevanju programov s [Centrom za razvoj Litija](#) (RCL), Obrtno zbornico, gimnazijo, z mediji in lokalnimi podjetji. Predvsem sodelujemo na različnih prireditvah, združenjih, sejnih. Strokovnjake, zaposlene na šoli, motiviram tudi za prevzemanje dodatnih del iz svojega strokovnega področja; tako so profesorice angleščine prevajale promocijski letak za sosednjo občino, profesorice slavistke občasno lektorirajo gradiva zunanjih institucij, zunanje strokovnjake povabimo na roditeljske sestanke s starši (poklici, strokovna predavanja), profesorji Podružnice s prilagojenim programom in ostali strokovni delavci vodijo počitniške delavnice s prizadetimi odraslimi osebami (društvo Sožitje). Sodelujemo z Mladinskim centrom – obisk učencev devetošolcev, likovne razstave del učencev in učiteljev itd.. Gledališka skupina sodeluje s predstavami na občini, na banki,...Naši otroci in zaposleni so redno vključeni v vse prireditve na lokalnem nivoju."

VB: Vse, kar opisujete je odlična osnova za razvoj inovativne miselnosti (odprtost, vpetost, horizontalno povezovanje, izmenjava znanj in izkušenj, sodelovanje). Ali je inovativnost med zaposlenimi in učenci tudi osmišljena ali se dogaja spontano?

GH: Zelo se trudimo, da bi jo zavestno razvijali. Ves čas poudarjamo, da želimo biti in smo drugačni. Z učitelji se trudimo, da zakonsko določene programe in usmeritve nadgradimo, presežemo z optimalno podporo vseh talentov, ki jih imamo - v dobro naših otrok in ostalih, s katerimi sodelujemo. Ponosni smo na naš dopolnilni program, pri katerem je delo naravnano na inovativnost kot vrednoto. Veliko delamo v mešanih timih s profesorji različnih profilov. S tem omogočamo otrokom širši in celovitejši vpogled v teme in področja dela, ki jih pri dejavnostih pokrivamo.

Učitelje in ostali strokovni kader ves čas vzpodbujam, da se razvijajo, tako na njihovem osnovnem področju dela kot tudi za dejavnosti, ki jih pokrivajo. Zelo je zaželeno, da nadaljujejo formalen študij (magisterij).

VB: Ste tudi prva šola v Sloveniji, ki je odprla svoja vrata programu InJo (op. innovation journalism - inovacijsko novinarstvo) za osnovne šole, ki se je začel izvajati pred 3 leti v

okviru projekta "Litija, inovativna lokalna skupnost". Zakaj ste se za to odločili?

GH: Ta program nas je zelo pritegnil. Izveden je kakovostno in odgovarja na našo pravo potrebo. Šibka točka šol je komunikacija v prostoru. InJo nam je ravno pri tem pomagal. Učimo se opazovati okolje, ga razumeti. InJo mi je pokazal, da je potrebno otroke vzpodbujati v odprtosti navzven, povezovanju in drznosti. Kot posledico opažam postopno izboljševanje naših komunikacijskih tehnik, komunikacijskih veščin in pristopov. Še posebej se nam to pozna v odnosu do (lokalnih) medijev. Odprla se nam je možnost, da potenciale iz predrznosti preoblikujemo v drznost na prijeten način. Otroci so največ pridobili na samozavesti in večjemu razumevanju prostora, v katerem živijo.

Oblike internega komuniciranja na šoli:

Sprotno preverjanje učinkovitosti izvajanja ciljnega vodenja, letni razgovori, jutranji "brief" s pomočnikoma, 1x tedensko ožji in 1x tedensko širši kolegij, 1x tedensko sestanek z učitelji vseh programov, timsko letno planiranje (preko celega leta zbiramo ideje), tematske okrožnice za zaposlene, 1x mesečno redni sestanek učiteljskega zbora, 1x tedensko "dan odprtih vrat" po predhodno objavljenem urniku za posamezna področja, predalniki za vsakega učitelja, pisno (elektronsko) komuniciranje v času med 08:00 in 12:30, ko velja "mir na šoli".

VB: Kaj želite sporočiti slovenskim managerjem?

GH: Vodenje šole je kompleksno in odgovorno delo, ki zahteva ogromno vlaganja v delo z ljudmi. Glede na to, da smo prva faza v procesu sistematičnega razvoja znanj in sposobnosti vsakega posameznika/ce, torej vseh bodočih zaposlenih, bi bilo za vse koristno, če bi več sodelovali. Izkoristila bi to priložnost in sprožila pobudo za srečanja managerjev v gospodarstvu in negospodarstvu z namenom izmenjave dobrih praks, tehnik, pristopov ter zajema razvojnih pobud.

VB: Kakšno je vaše sporočilo širši skupnosti?

GH: Najpomembnejša stvar, še zlasti če si vodja, je srce. Če delaš pristno, so uspehi neizogibni. Prav v razvoju notranje motivacije lahko najdemo razloge za smeje uspehe Slovenije. Slovenske šole so v primerjavi s tujino manjše. Vsi se med seboj poznamo, zato lažje

sodelujemo in se hitreje dogovarjamo za uvedbo potrebnih sprememb. Morda lahko navdih najdemo v citatu Paul von Heyse-ja: » Kadar si glava in srce nasprotujeta, na koncu odloči srce. Uboga glava vedno popusti, saj je pametnejša.«

VB: Majhnost je torej lahko tudi prednost?

GH: Ja, če jo tako razumemo.

Še ena zgodba ki odpira vrata do skrivnostnih receptov uspešnih skupin, organizacij, posameznic/kov. Za pragmatičnimi modeli, strukturami in diagrami se skriva neizmeren vir ustvarjalnosti, želje po razvoju, napredku delčka in celote. Še en dokaz več, kako

bogat je slovenski prostor s srčnostjo, vizijami in pravimi rezultati. Ko bi le imeli več priložnosti, da bi se slišali in z bogatimi izkušnjami krepili naš skupni socialni kapital. Vsak delček šteje. Morda bo pobuda po močnejšem horizontalnem povezovanju ustvarjalcev prostora navdihnila tudi vas. Vse dobro.

V imenu Vibacom tima,

Violeta Bulc

Tematske povezave

- [Osnovna šola Litija](#)
 - [Center za razvoj Litija](#)
 - [Litija - mesto inovativnosti](#)
 - [Občina Litija](#)
 - [Srce Slovenije](#)
-